

Sygn. akt IC 1345/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu w składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Tokarz

Protokolant: sekr. sąd. Agata Kasalik

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2014 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. T., A. G.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

przy interwencji ubocznej J. Z. (1) po stronie pozwanej

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powodów K. T. i A. G. kwoty po 80.000 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5.10.2013 roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. przyznaje ze środków budżetowych Sądu Okręgowego w Nowym Sączu adw. T. B. prowadzącemu kancelarię adwokacką w N. przy ul. (...) kwotę 4.428 zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) w tym 828 zł VAT tytułem kosztów zastępstwa procesowego interwenienta ubocznego udzielonego z urzędu;

IV. nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Nowym Sączu od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 8.933 zł (osiem tysięcy dziewięćset trzydzieści trzy złote) z tytułu kosztów postępowania;

V. pozostałe koszty postępowania między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt 1345/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 17.09.2014 roku

Pozwem inicjującym przedmiotowe postępowanie powodowie K. T. i A. G. domagali się zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A w W. kwot po 150.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5.10.2013 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia zgodnie z art. 448 kc w zw. z art. 23 i 24 par 1 kc. za śmierć matki w związku naruszeniem dobra osobistego w postaci prawa do życia rodzinnego, posiadania matki i korzystania z jej pomocy oraz wsparcia, pozytywnej więzi emocjonalnej i duchowej oraz zasądzenia od strony pozwanej na ich rzecz kosztów postępowania

w tym kosztów zastępstwa prawnego dla każdego z nich w wysokości 3617 zł w związku z faktem, że są uczestnikami formalnymi (k. 1-24).

Uzasadniając swoje żądanie powodowie powołali się na to, że w dniu 28.11.2003 roku w miejscowości Ś. zginęła ich matka, którą potrafił nietrzeźwy kierowca samochodu marki P. J. Z. (1). Samochód sprawcy był ubezpieczony w (...) Towarzystwo (...), który połączył się z (...) W.. Powodowie w chwili śmierci matki mieli 16 i 13 lat i posiadali pełną, kochającą się rodzinę. Strata matki była dla nich ogromnym wstrząsem i szokiem. Szczególnie trudne dla powodów są chwile świąt, gdy dotkliwie odczuwają śmierć matki. Powodowie byli bardzo związani z matką, ufali jej i słuchali. Po śmierci matki powodowie nie wyobrażali sobie funkcjonowania bez jej oparcia. Do chwili obecnej powodowie często odwiedzają grób matki. Nie mogą pogodzić się z tym, że nie będzie przeżywała najpiękniejszych momentów z ich życia. Proces żałoby był dla nich bardzo ciężki. W ich pamięci utkwiły momenty z pogrzebu. Wypadek miał fatalny wpływ na ich kondycję psychiczną, stali się nerwowi, obawiali się o przyszłość. Mieli problemy z zasypianiem, odczuwali niepokój. Doskwierała im ogromna samotność i uczucie opuszczenia. Ponadto powódka K. T. jako pierwsza zobaczyła ciało matki w rowie po wypadku, co dodatkowo wywołało u niej traumatyczne przeżycia, które przełożyły się na brak koncentracji i problemy z nauką. Po wypadku rozpadła się rodzina powodów, gdyż ojciec zaczął nadużywać alkoholu, a następnie złożył nową rodzinę. Powodowie nie dogadywali się z macochą i często dochodziło do kłótni. Ojciec popadł w długi, na skutek czego musiał sprzedać ich rodzinny dom. K. trafiła do rodziny zastępczej w osobie ciotki, a A. do brata ojca. Pomimo, że wujostwo starło się zapewnić im godziwe warunki nie było w stanie zastąpić im matki. A. G. musiał się szybko usamodzielnic i zapewnić sobie utrzymanie, dlatego przerwał naukę. Powodowie mają ogromny żal do sprawcy wypadku o to, że jego czyn doprowadził do rozpadu rodziny. Powodowie podkreślili, że od wypadku minęło już 10 lat, lecz oni nie mogą zapomnieć o śmierci matki. Doskwiera im osłabienie motywacji w zwykłych czynnościach życiowych. Zdaniem powodów żądana przez nich kwota nie jest wygórowana, w związku z rozmiarem krzywdy jakiej doznali. Po śmierci matki powodowie nie byli w stanie zbudować bliskiej relacji z ojcem, z którym nie mają obecnie kontaktu. Ich sytuacja była zatem szczególnie dotkliwa, gdyż utracili osobę najbliższą. Powodowie oparli swe żądanie na art. 822 kc w zw. z art. 448, 23 i 24 par 1 kc, art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...), podkreślając, że strona pozwana odmówiła odpowiedzialności za szkody na dobrach osobistych wyrządzonych czynem niedozwolonym. Zdaniem powodów ubezpieczyciel odpowiada za naruszenie dóbr osobistych na podstawie art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...). Według powodów par 10 ust 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24.03.2000 roku w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdów mechanicznych za szkody powstałe z ruchem tych pojazdów nie wyłącza z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę wobec, której ubezpieczony poniósł odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. Powodowie powołali się również na fakt, że obecne orzecznictwo SN dopuszcza zasądzenie zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. Odnośnie żądania odsetek powodowie podkreślili, że zgodnie z art. 14 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) ubezpieczyciel ma obowiązek wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni do dnia złożenia zawiadomienia szkodzie. Skoro szkoda została zgłoszona w dniu 17.06.2013 roku to od dnia 18.07.2013 roku strona pozwana pozostaje w zwłoce.

Strona pozwana w odpowiedzi na pozew (k. 69-71) wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Strona pozwana podała, że nie kwestionuje okoliczności wypadku. Podniosła jednak, że postępowanie likwidacyjne przeprowadziła dopiero w związku z doręczeniem jej wezwania powodów z dnia 4.09.2013 roku. Strona pozwana zakwestionowała swoją odpowiedzialność odszkodowawczą z do zasady oraz wysokości żądania. Strona pozwana zakwestionowała możliwość dochodzenia zadośćuczynienia w związku z krzywdą spowodowaną śmiercią najbliższego członka rodziny, jeśli wypadek miał miejsce przed 3.08.2008 rokiem, przed wprowadzeniem art. 446 par 4 k.c. Zakwestionowała także wyrażone w pozwie orzecznictwo SN dopuszczające przyznanie zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej jako naruszenia jej dóbr osobistych w postaci prawa do życia w rodzinie. Dobra osobiste winny być skupione na człowieku, tym samym nie obejmują sfery zewnętrznej a zatem interakcji z innymi osobami. Wątpliwe jest również obejmowanie tym terminem uczuć i emocji kierowanych ku innym osobom. Zdaniem strony pozwanej

zdrowie i nienaruszalność ciała nie są dobrami osobistymi. W tym przypadku stosuje się zatem przepisy szczególne. Przepis art. 448 kc wchodzi w grę jedynie w przypadku zawinionych naruszeń. Strona pozwana podniosła również, że prawu polskiemu nie jest znana odpowiedzialność za szkodę pośrednią, a więc poniesioną przez osoby inne niż poszkodowany. Czyn niedozwolony jest bowiem kierowany wyłącznie przeciwko temu kto doznał uszkodzenia lub rozstroju zdrowia, a następnie zmarł, a nie przeciwko osobom, u których śmierć wywołała cierpienie. Strona pozwana zaznaczyła również, że określając wysokość zadośćuczynienia Sąd powinien uwzględnić aktualne warunki oraz stopę życiową społeczeństwa, a punktem odniesienia powinien być poziom życia osoby, której przysługuje zadośćuczynienie. Zadośćuczynienie nie może natomiast pełnić funkcji przysparzającej, dlatego żądania powodów są nadmierne. Ewentualne odsetki powinny być liczone od dnia wyrokowania.

Na wniosek strony pozwanej zawiadomiono o toczącym się postępowaniu sprawcę wypadku J. Z. (1), który pismem z dnia 14.01.2014 roku (k. 126-127) wstąpił do przedmiotowej sprawy jako interwenient uboczny po stronie pozwanej, uznając za uzasadnione stanowisko ubezpieczyciela oraz wnosząc o oddalenie żądań powodów. Postanowieniem z dnia 20.01.2014 roku dopuszczono do udziału w sprawie J. Z. (1) w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej k. 203. Stanowisko procesowe interwenienta podtrzymał ustanowiony dla niego pełnomocnik z urzędu k. 246.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28.11.2003 roku w miejscowości Ś. kierujący samochodem marki P. nr rej (...) J. Z. (1) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując w stanie nietrzeźwości nie zachował należytej ostrożności, a w szczególności nie obserwował odpowiednio drogi w wyniku czego potrafił idącą prawą stroną drogi pieszą M. G. (1), w następstwie czego doznała ona obrażeń ciała czaszkowo-mózgowych w postaci rozległego obrzęku mózgu i uszkodzenia pnia mózgu, w wyniku których zmarła 6.12.2003 roku. J. Z. (1) wyrokiem SR w G. z dnia 8.11.2004 roku do sygn. II K 81/04, utrzymanym w mocy wyrokiem SO w Nowym Sączu z dnia 1.03.2005 roku do sygn. II Ka 60/05, został uznany winnym wyżej opisanego przestępstwa i skazany na karę 5 lat pozbawienia wolności. Sprawca wypadku zbiegł z miejsca zdarzenia, nie udzielając potrąconej żadnej pomocy.

Przyczyną wypadku było zachowanie i stan nietrzeźwości kierowcy. M. G. (1) poruszała się prawą stroną drogi tyłem do nadjeżdżającego samochodu, nieprawidłowo co stanowiło przyczynienie się do wypadku. M. G. (1) pozbawiła się możliwości podjęcia reakcji obronnej w miarę narastania stanu zagrożenia. Zwyczajowo jednak po prawej stronie poruszali się wszyscy wychodzący ze sklepu w Ś., a kierowca samochodu jako mieszkaniec tej wsi dokładnie o tym wiedział.

(dowód: postanowienie o przedstawieniu zarzutów k. 36, notatka urzędowa z dnia 28.11.2003 roku k. 37, wyroki karne z uzasadnieniami k. 38-39 i k. 103-122, w aktach II K 81/04: opinia biegłego J. Ś. k. 252-262, 487/2-488 i 489)

Pojazd sprawcy w dacie wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w (...) Asekuracja TU. (...) połączyło się z Towarzystwem (...) S.A. z siedzibą w W.. (...) S.A. wstąpiła we wszelkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej tj. (...) A..

(okoliczności bezsporne)

Pozwem z dnia 24.05.2004 roku powodowie domagali się zasądzenia na ich rzecz kwot po 25.000 zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej. Wyrokiem z dnia 28.06.2005 roku SR w Gorlicach zasądził na rzecz małoletnich powodów kwoty po 18.000 zł z tytułu odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej, przyjmując 10% przyczynienie się zmarłej do powstania szkody. Przyznając odszkodowanie Sąd wziął również pod uwagę to, że powodowie głęboko przeżyli śmierć matki, co negatywnie wpłynęło na ich wyniki w nauce, zaburzyło normalne funkcjonowanie, ograniczając ich aktywność życiową. Poczucie samotności, krzywdy związane z utratą matki Sąd ocenił jako wpływające na zwiększenie stopnia pogorszenia sytuacji życiowej i podwyższył odszkodowanie. Wyrokiem

z dnia 25.10.2005 roku Sad Okręgowy utrzymał wyrok sądu I instancji w zakresie przyznanego odszkodowania, zmienił jedynie datę początkową liczenia odsetek.

Na skutek postępowania regresowego J. Z. (1) płaci ubezpieczycielowi miesięcznie po 170 zł w związku z odszkodowaniem przyznanym powodowi.

(dowód: dowody przelewów k. 134-177, w aktach IC 788/04: pozew k. 1-2, wyrok z uzasadnieniem k.45 i k. 49-51, wyrok z dnia 25.10.2005 roku uzasadnieniem k. 80-85)

Wezwaniem doręczonym stronie pozwanej w dniu 4.09.2013 roku powodowie domagali się przyznania im po 150.000 zł zadośćuczynienia, szeroko argumentując zasadność swoich roszczeń. Ubezpieczyciel potwierdził przyjęcie zgłoszenia pismem z dnia 6.09.2013 r. Decyzją z dnia 12.09.2013 roku ubezpieczyciel odmówił uznania roszczeń powodów o przyznanie zadośćuczynienia opartego na art. 448 kc., podkreślając, że zadośćuczynienie za śmierć osoby bliskiej zostało uregulowane w przepisie szczególnym, który podczas zdarzenia nie obowiązywał. Ponadto ubezpieczyciel zaznaczył, że art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) nie obejmuje szkód z tytułu naruszenia dóbr osobistych. Swoje stanowisko ubezpieczyciel podtrzymał w decyzji z dnia 23.09.2013 roku.

(dowód: wezwanie z dnia 4.09.2013 roku k. 44-63, decyzja z dnia 23.09.2013 roku k. 40 i k. 82, decyzja z dnia 12.09.2013 roku k. 41 i k. 81, potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia o szkodzie k. 77-79, pismo z dnia 9.09.2013 roku k. 80, dokumenty z akt likwidacji szkody k. 83-122)

Powodowie K. T. oraz A. G. są dziećmi zmarłej M. G. (1). W chwili wypadu powódka miała 13 lat i uczęszczała do szkoły podstawowej w Ś., a A. G. miał 16 lat i uczęszczał do klasy technikum rolnego w H., była to szkoła z internatem. Do domu przyjeżdżał na każdy weekend.

(dowód: skrócony odpis aktu: zgonu, urodzenia, małżeństwa oraz kserokopie dowodów osobistych k. 32-35 i k. 100-102)

Powódka K. T. zaraz po wypadku znalazła nieprzytomną matkę w rowie, gdyż babcia poleciła jej wyjść na spotkanie z matką, która poszła do sklepu i długo nie wracała. Powódka po odnalezieniu matki wróciła do domu po pomoc. Zawiadomiono pogotowie. M. G. (1) przewieziono do szpitala z rozległymi obrażeniami. Powodowie mieli nadzieje, że zostanie wyleczona, lecz w 9 dobie w szpitalu zmarła. Powoda A. G. o wypadku matki poinformowała ciotka. Dopiero jednak po powrocie do domu dowiedział się o faktycznej przyczynie przewiezienia matki do szpitala.

(dowód: list powódki k. 42-34)

Zmarła M. G. (1) przed śmiercią mieszkała wraz z dziećmi oraz mężem w Ś., w mieszkaniu należącym do jej teściów. Zmarła koncentrowała swoją uwagę na domu oraz zaspokajaniu potrzeb dzieci. Prowadziła również z mężem gospodarstwo rolne dla własnych potrzeb. Przed samym wypadkiem pracowała również jako pracownik gminy przy sprzątanii. Jej mąż W. pracował dorywczo na budowach. Zmarła troszczyła się o małe dzieci, w szczególności o córkę K., która miała trudności w nauce i według opinii psychologów została skierowana do szkoły podstawowej rok później, z uwagi na opóźnienie rozwojowe. K. przez cały okres szkoły podstawowej miała trudności w nauce. Gorzej się uczyła i przyswajała materiał szkolny. W zdaniach domowych pomagała jej matka.

(dowód: pismo (...) w G. k. 243, zeznania świadka B. S. k. 201 0:21:51, zeznania świadka S. S. k. 201-202 0:39:52, zeznania powoda A. G. k. 202 0:54:14, zeznania powódki K. T. k. 202 1:19:27)

Po śmierci matki i jej pogrzebie K. T. nie spała, nie jadła. Zamknęła się w sobie i nie chciała rozmawiać na temat przeżywanych uczuć. Przestała się uczyć, miała trudności z koncentracją. Często wspominała obraz powypadkowy i matkę leżącą na poboczu. Matka była dla niej oparciem i osobą, na którą zawsze mogła liczyć. Po śmierci matki święta nie przynosiły jej radości. Z inicjatywy ojca powódki odbyła ona dwie sesje z psychologiem, mające na celu poradzenie sobie ze śmiercią matki w 2004 roku.

(dowód: list powódki k. 42-43, pismo (...) w G. k. 243 zeznania powódki K. T. k. 202 1:19:27)

Rok po śmierci matki ojciec powodów zaczął nadużywać alkoholu. Później związał się z inną kobietą. Po drugim ślubie i przeniesieniu macochy do domu rodzinnego powodów zaczął się konflikt rodzinny. Ojciec stanął po stronie nowej partnerki, która była nieprzychylnie nastawiona do jego dzieci, mimo tego, że K. nie akceptowała macochy. Nie miał wspólnego języka z K., przez co powódka zaczęła sprawiać trudności wychowawcze i edukacyjne. W domu rodzinnym nie mogła znaleźć spokoju, więc więcej czasu spędzała u ciotki B. S.. Po kolejnej awanturze w domu powódka zamieszkała u ciotki, czując się zagubiona i zagrożona.

O trudnej sytuacji rodzinnej oraz stanie emocjonalnym i somatycznym K., I. J. (1)- ciotka powodów, poinformowała sąd rodzinny i z urzędu wszczęto postępowanie opiekuńcze dotyczące K. G., gdyż A. G. był już pełnoletni. Powódkę skierowano na badania psychologiczne, które wykazało, że była skryta, miała problemy emocjonalne oraz pojawiły się z jej strony zaburzenia w zachowaniu w domu i na terenie szkoły, po tym jak ojciec ponownie się ożenił. Na spotkaniach z psychologiem powódka była 3-krotnie, lecz z uwagi na brak kontaktu z nią, terapie przerwano. Psycholog badający powódkę wyrażał konieczność konsultacji w poradni zdrowia psychicznego, upatrując złego zachowania w podłożu psychicznym.

(dowód: zeznania świadka B. S. k. 201 0:21:51, zeznania świadka S. S. k. 201-202 0:39:52, zeznania powoda A. G. k. 202 0:54:14, zeznania powódki K. T. k. 202 1:19:27, list powódki k. 42-43, oświadczenie W. G. k. 209, postanowienie z dnia 5.12.2008 roku k. 210, postanowienie z dnia 8.03.2006 roku k. 211, pismo (...) w G. k. 243-244, w aktach III Nsm 203.05: list I. J. k. 2-3, wywiad środowiskowy kuratora k. 5-8)

Ojciec nie mogąc sobie poradzić z zaistniałą sytuacją oraz dotrzeć do córki nie czynił żadnych oporów przed zamieszkaniem córki u ciotki. Co więcej było to dla niego korzystne rozwiązanie, bowiem druga żona postawiła mu ultimatum, że albo ona będzie z nim mieszkać, albo córka. Ojciec powódki uważał ją przy tym za dziecko uparte, nie chcące się uczyć, nieposłuszne i nie pomagające w pracach domowych.

(dowód: zeznania świadka B. S. k. 201 0:21:51, zeznania świadka S. S. k. 201-202 0:39:52, zeznania powoda A. G. k. 202 0:54:14, zeznania powódki K. T. k. 202 1:19:27, list powódki k. 42-43, w aktach III Nsm 203.05: wywiad środowiskowy kuratora k. 5-8)

Powódkę ostatecznie postanowieniem z dnia 8.03.2006 roku umieszczono w rodzinie zastępczej ustanowionej w osobie B. S.. Powódka dobrze zaadaptowała się w rodzinie zastępczej. Przeprowadzone badania w (...) w G. wykazy obniżone zdolności intelektualne oraz niską odporność na stres. Ojciec powódki całkowicie zerwał z nią kontakt, ograniczać się do przesyłania pobieranej renty rodzinnej ciotce przekazami pocztowymi. W niedługim czasie sprzedał również dom rodzinny powodów. Po ukończeniu 18 lat, powódka nie wróciła do ojca. Do momentu wyjścia za mąż w 2011 roku, mieszkała u ciotki. Do dnia dzisiejszego nie kontaktuje się z ojcem. Ojciec zabrał jej również przyznane przez Sąd w 2005 roku odszkodowanie za pogorszenie sytuacji życiowej.

(dowód: zeznania świadka B. S. k. 201 0:21:51, zeznania świadka S. S. k. 201-202 0:39:52, zeznania powoda A. G. k. 202 0:54:14, zeznania powódki K. T. k. 202 1:19:27, list powódki k. 42-43, w aktach III Nsm 203.05: postanowienie z dnia 8.03.2006 roku k. 21, wywiad w (...) k. 25)

Powód A. G. pozostawał również od 16 roku życia przebywał poza domem. Początkowo w związku z zamieszkiwaniem w internacie, nie rozumiał dlaczego jego siostra nie potrafi się porozumieć z macochą. Jednak podczas wakacji, gdy spędzał w domu więcej czasu i on zauważył nieprzychylnie nastawienie macochy do swojej osoby. Dzięki pomocy dziadka, zamieszkał u wujka, pod opieką którego pozostała do 18 roku życia. Po osiągnięciu pełnoletniości zaczął dbać o własne utrzymanie. Nie podjął dalszej edukacji z powodów finansowych.

(dowód: zeznania świadka S. S. k. 201-202 0:39:52, zeznania powoda A. G. k. 202 0:54:14)

Powodowie odczuwają po śmierci matki pustkę. Wierzą, że gdyby nie jej przedwczesna śmierć nadal mieliby pełną rodzinę, gdyż po wypadku matki nastąpił rozkład rodziny. Mają również żal do sprawcy wypadku, który nigdy ich nie przeprosił.

(dowód: zeznania powoda A. G. k. 202 0:54:14, zeznania powódki K. T. k. 202 1:19:27)

Obecnie powód A. G. mieszka w wynajmowanym mieszkaniu i pracuje dorywczo na budowach jako pomocnik. Powódka K. T. w 2011 roku wyszła za męża, urodziła dziecko. Obecnie studiuje zaocznie. Jest zadowolona z relacji małżeńskich i rodzinnych. Realizuje się w obecnej roli matki i żony.

dowód: zeznania świadka S. S. k. 201-202 0:39:52, zeznania powoda A. G. k. 202 0:54:14)

Powód A. G. jest osobą stabilną emocjonalnie, nie był leczony psychiatrycznie i nie podejmował terapii psychologicznej po śmierci matki. Powódka K. T. nie przejawia niezrównoważenia emocjonalnego. Jest osobą skrytą, zamkniętą w sobie, wycofaną, reaguje lękiem w sytuacjach stresowych. Po śmierci matki występowały u powodów etapy charakterystyczne dla procesu żałoby. Powód jednak zarówno przed jak i po śmierci matki nie przejawiał zaburzeń depresyjnych. Także K. T. nie miała zaburzeń depresyjnych po śmierci matki. Powodów łączyły z matką dobre więzi. Według powodów po zakończeniu procesu żałoby w ich życiu pojawiła się nowa sytuacja związana z ponownym ożenkiem ojca. To wydarzenie znacznie pogorszyło ich funkcjonowanie emocjonalne i społeczne.

(dowód opinie biegłego psychologa M. G. k. 262-269 i k. 294)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty przedłożone przez strony, których wiarygodności nie podważano, dokumenty zalegające w aktach sprawy II K 81/04, III NSm 203/05 i I C 206/04 oraz opinie biegłego psychologa.

Ustaleń w zakresie konsekwencji powypadkowych w psychice powodów Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego psychologa, które uznał za profesjonalne, rzeczowe i pełne. Na zarzuty powódki biegła szczegółowo odpowiedziała w opinii uzupełniającej.

Ustaleń w zakresie przebiegu wypadku, przyczyn jego powstania oraz przyczynienia się zmarłej do szkody Sąd dokonał w oparciu o opinię J. Ś. sporządzoną do sprawy II K 81/04. Sąd uznał tę opinię za fachową i rzeczową. Biegły wyjaśnił w opinii dlaczego przyjął poruszanie się pieszej po prawej stronie i dlaczego miało to wpływ na skutki wypadku. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej oraz interwenienta ubocznego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. rekonstrukcji wypadków celem ustalenia w oparciu o zebrany materiał dowodowy czy i w jakiej procentowej wysokości pokrzywdzona naruszyła zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, przyczyniając się do szkody, poruszając się nieprawidłową stroną jezdni. Przede wszystkim w wyroku sądu karnego i instancji w opisie czynu zabronionego znajduje się adnotacja o poruszaniu się przez zmarłą prawą stroną drogi. Okoliczność ta zatem nie wymaga ponownego przeprowadzania opinii przez biegłego do spraw rekonstrukcji wypadku i przez art. 11 kpc wiąże Sąd w niniejszym postępowaniu. Sam wniosek przyczynienia się przez to do skutków wypadku wyprowadził w w/w opinii biegły J. Ś.. Okoliczność ta została zatem zdaniem Sądu kompleksowo wyjaśniona, a sam stopień procentowy przyczynienia się do wypadku nie jest przedmiotem opiniowania, a decyzyjności Sądu w ramach wyrokowania. Ponadto przeprowadzanie kolejnej opinii na okoliczności objęte już badaniem biegłego, podrażałoby koszty przedmiotowego postępowania i niepotrzebnie je wydłużało. Sąd nie podzielił także zarzutu strony pozwanej w zakresie braku bezpośredniości dowodowej sądu w przedmiotowej sprawie. Strona pozwana zapomniała, że wypadek miał miejsce w odległej przeszłości. Ewentualna opinia mogłaby zostać wydana tylko na podstawie zgromadzonych w postępowaniu karnym dowodów.

Zeznania powodów na okoliczność ich sytuacji rodzinnej przed i po wypadku oraz krzywd moralnych jakich doznali wskutek śmierci matki Sąd uznał w całości za wiarygodne. W szczególności wiarygodnością Sąd obdarzył zeznania powódki, która eksponowała konflikt z macochą i brak zrozumienia ze strony ojca, które skutkowały utratą poczucia bezpieczeństwa i zamieszkaniem wraz z ciotką. Zdaniem Sądu powódka wiarygodnie opisała źródło ówczesnych napięć

rodziny, gdyż nawet kurator przeprowadzający rozeznanie środowiskowe w swoich wnioskach stwierdzał brak zrozumienia i cierpliwości ze strony W. G. i jego nowej żony do powódki. Nie można zatem odmówić prawdomówności powódce, nawet konfrontując jej zeznania z dokumentami i zeznaniami jej ojca do sprawy I. N. 203/05 oraz informacjami uzyskanymi w szkole, z których wynikało, że powódka była osobą nieposłuszną, wulgarną w stosunku do ojca i macochy, mającą problem z utrzymaniem porządku. Zdaniem Sądu nikt z dorosłych z najbliższej rodziny powódki, poza B. S. nie dostrzegł bowiem faktycznego podłoża jej problemów, tym bardziej, że była osobą skrytą.

W kategoriach wiarygodności Sąd ocenił również zeznania świadków B. i S. S., którzy opisali w szczególności sytuację powódki po śmierci matki i to w jaki sposób przeżywała okres żałoby. Ich zeznania pozostają zbieżne z zeznaniami powodów.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Powodom, zdaniem Sądu, wbrew stanowisku strony pozwanej przysługuje zadośćuczynienie za śmierć matki na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Zgodnie orzecznictwem SN „najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. – por. uchwała SN z dnia 22 października 2010 r. sygn. akt III CZP 76/10, podobnie SN w wyroku z dnia 14.01.2010 r. IV CSK 307/09.

Sąd nie podzielił argumentów strony pozwanej, że w przedmiotowej sprawie z uwagi na treść art. 34 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) i (...) z dnia 22.05.2003 oraz wcześniej obowiązującego par 10 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.), nie znajdują dla roszczeń powodów zastosowania przepisy art. 24 w zw z art. 448 kc., gdyż przepisy te ograniczają dobra osobiste, których naruszenie powoduje obowiązek świadczenia ze strony ubezpieczyciela i nie wymienia roszczeń osób bliskich z tytułu naruszenia dóbr osobistych spowodowanych śmiercią osoby poszkodowanej na skutek czynu niedozwolonego.

Zdaniem Sądu w zakresie przedmiotowym odpowiedzialności ubezpieczyciela mieszczą się roszczenia o ochronę dóbr osobistych związanych ze śmiercią poszkodowanego w wyniku czynu niedozwolonego, a zakres w/w przepisów tego nie wyłącza.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że w momencie wypadku z dnia 28.11.2003 roku obowiązywało rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.), które w §10 ust 1 stanowiło, że z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

SN w orzeczeniu z dnia 7.11.2012 III CZP 67/12 przesądził, że przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.

Obecnie jednolicie ukształtowane i utrwalone w judykaturze Sądu Najwyższego jest stanowisko, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej mogło stanowić naruszenie dobra osobistego członków rodziny zmarłego w postaci szczególnej więzi rodzinnej i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c., jeżeli śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (por. uchwały z dnia 22 października 2010

r., III CZP 76/10, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 42 i z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11, OSNC 2012, nr 1, poz. 10 oraz wyroki z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010, nr C, poz. 91, z dnia 25 maja 2011 r., II CSK 537/10, nie publ., z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, OSNC-ZD 2011, nr B, poz. 44, z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10, nie publ. i z dnia 15 marca 2012 r., I CSK 314/11, nie publ.). Stanowisko Sądu Najwyższego w tej kwestii pozostaje zatem miarodajne niezależnie od tego, pod rządem którego z przepisów zapadły konkretne orzeczenia tj. pod rządem rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz.U. Nr 26, poz. 310 ze zm.) czy pod rządem obecnie obowiązującej stawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.), która w art. 34 ust 1 powtórzyła regulacje z § 10 w/w rozporządzenia. Z powołanych uchwał i wyroków, wydanych w sprawach, w których zawsze pozwanymi byli ubezpieczyciele, wynika, że Sąd Najwyższy pośrednio, lecz bez wątpliwości i konsekwentnie uznawał, iż oparte na art. 448 k.c. roszczenia osób bliskich zmarłego w wypadku komunikacyjnym są objęte ochroną ubezpieczeniową z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Treść przepisu ani inne względy nie uzasadniają odstąpienia od tej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, z którą też w zgodzie pozostają w większości wyroki sądów powszechnych. Powołana przez stronę pozwaną uchwała 7 sędziów z dnia 26.10.1970 roku III PZP 22//70 nie przystaje do obecnych stosunków gospodarczo -społecznych i zdaniem tut. Sądu straciła swą aktualność.

Ponadto podkreślenia wymaga, że świadczenie pieniężne, które wypłaca ubezpieczyciel, jest ustalane według reguł rządzących cywilnym prawem odszkodowawczym, a więc o rodzaju i wysokości świadczeń należnych od ubezpieczyciela decydują przepisy kodeksu cywilnego. Nie ma zatem wątpliwości, że pojęcie szkody rozumie się szeroko, jako obejmujące wszelkie uszczerbki - zarówno majątkowe, jak i niemajątkowe - i że krzywdę uważa się za niemajątkową postać szkody; konsekwentnie, w skład odszkodowania przypadającego z tytułu ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej wchodzi zarówno odszkodowanie za szkody majątkowe na osobie i mieniu, jak i zadośćuczynienie za krzywdę.

Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, że przez śmierć danej osoby zostaje (może zostać) naruszone własne dobro osobiste jej najbliższych w postaci prawa do więzi rodzinnej oraz dopuszcza udzielenie ochrony na ogólnej podstawie art. 448 k.c. Zadośćuczynienie jest w tym wypadku instrumentem umożliwiającym wyrównanie własnej szkody niemajątkowej osoby bliskiej zmarłego. Odpowiedzialność w ramach ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu obejmuje zatem obowiązek zapłaty zadośćuczynienia w razie powstania uszczerbku niemajątkowego, czyli krzywdy spowodowanej ruchem pojazdu mechanicznego. Podobnie jak w odniesieniu do innych uszczerbków, także w wypadku zadośćuczynienia nie ma podstaw do różnicowania zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego i ubezpieczyciela. Oznacza to, że skutki naruszenia dobra osobistego przez spowodowanie śmierci osoby bliskiej w wypadku komunikacyjnym są objęte odpowiedzialnością gwarancyjną ubezpieczyciela.

Wobec wyroku skazującego sprawcę wypadku, w przedmiotowej sprawie nie ulega wątpliwości, że doszło do wyrządzenia szkody w wyniku ruchu pojazdu, którym kierował J. Z. (2). Rozstrzygnięcie to wiąże Sąd, gdyż w świetle art. 11 k.p.c. ustalenie wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku karnego co do popełnienia przestępstwa wiąże sąd w postępowaniu cywilnym.

Zmarła przyczyniła się do zakresu obrażeń poprzez poruszenie się prawą stroną jezdni (a nie prawidłowo lewą) przez co uniemożliwiła sobie reakcję na stan zagrożenia, co opisał biegły J. Ś. w swojej opinii. Niemniej jednak przyczynienie się poszkodowanej do szkody było niewielkie, bo główną przyczyną wypadku była technika jazdy samochodem oraz stan nietrzeźwości kierowcy. Ponadto same okoliczności faktyczne, a przede wszystkim wiedza kierowcy, mieszkającego w tej samej wsi o tym, że w okolicach sklepu w Ś. zawsze panuje wzmożony ruch pieszych, poruszających się po prawej stronie jezdni, sprawia, że nie można przyjąć większego niż 10% przyczynienie się po stronie zmarłej do powstałej szkody. W świetle orzecznictwa, jeżeli poszkodowany, który przyczynił się do powstania szkody, a następnie zmarł, a odszkodowania dochodzą osoby uprawnione z art. 446 kc jako poszkodowane pośrednio, przyczynienie zmarłego powoduje zmniejszenie odszkodowania dla tych osób na podstawie art. 362 k.c. W takim przypadku ustalenia wyroku skazującego sprawcę śmierci art. 11 kpc nie wyłączają ustalenia, w jakim stopniu zmarły przyczynił się do doznanej

szkody i tym samym zmniejszenie odszkodowania na podstawie tegoż przepisu należnego osobom uprawnionym – por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 18.08.1994 I ACr 169/94.

Art. 24 § 1 k.c. zawiera podstawową konstrukcję cywilnoprawnej ochrony dóbr osobistych, która opiera się na dwóch przesłankach: naruszeniu lub zagrożeniu dobra osobistego i domniemaniu bezprawności czynu naruszającego dobro osobiste.

W niniejszej sprawie zdaniem Sądu doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów. W uchwale z dnia 22 października 2010 roku, sygn. akt III CZP 76/10 Sąd Najwyższy potwierdzi, że więź rodzinna jest dobrem osobistym, a za jej zerwanie w skutek śmierci osoby bliskiej wywołanej deliktem, członkom rodziny należy się zadośćuczynienie pieniężne.

Katalog dóbr osobistych, do którego odwołuje się art. 23 k.c., ma charakter otwarty. W judykaturze prezentowany jest pogląd, że do katalogu dóbr osobistych niewymienionych wprost w art. 23 k.c. należy np. pamięć o osobie zmarłej, prawo do intymności i prywatności życia, prawo do planowania rodziny lub płeć człowieka.

Nie ulega wątpliwości, że rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Dobro rodziny jest nie tylko wartością powszechnie akceptowaną społecznie, ale także uznaną za dobro podlegające ochronie konstytucyjnej. Artykuł 71 Konstytucji stanowi, że Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej ma obowiązek uwzględniania dobra rodziny – tak SN w uzasadnieniu do wyroku z dnia 14.01.2010 r. IV CSK 307/09. To dzięki rodzinie jej członkowie mogą liczyć na stabilność, wzajemne wsparcie materialne i niematerialne. Rodzina gwarantuje także wzajemną pomoc. Prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c.

Więź rodzinna (oraz związana z nią więź uczuciowa) jest dobrem osobistym odgrywającym szczególnie doniosłą rolę. W uchwale z dnia 13 lipca 2011 r. w sprawie do sygn. III CZP 32/11 Sąd Najwyższy ostatecznie potwierdził, że śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym, zaznaczył jednak przy tym, że nie każdą więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczać do katalogu dóbr osobistych. Przyjął, iż ocena czy więź rodzinna i uczuciowa będzie podlegała kompensacie, uzależniona będzie każdorazowo od analizy skutków jakie wywołało jej unicestwienie, w tym czy jej zerwanie spowodowało ból, cierpienie, zrodziło poczucie krzywdy. Zważyć przy tym należy, iż wymienione okoliczności pozostają wyjątkowo trudne do weryfikacji z tego względu, iż nie poddają się one obiektywizacji ze uwagi na indywidualną wrażliwość i odporność psychiczną każdego człowieka. Niemniej jednak można w ocenie Sądu przyjąć założenie, iż każda przedwczesna śmierć członka normalnie funkcjonującej rodziny, wiąże się z silnymi traumatycznymi przeżyciami dla pozostałych ze ścisłego kręgu osób dla niego najbliższych; okoliczności takie stanowią zaś o naruszeniu ich dóbr osobistych.

W pojęciu więzi rodzinnej mieści się oczywiście także więź między rodzicami a potomstwem. Sąd uznał, zatem że spowodowanie śmierci M. G. (1) przez J. Z. (1) stanowiło naruszenie dóbr osobistych powodów. W niniejszej sprawie mamy także do czynienia z bezprawnym działaniem osoby, która naruszyła dobra osobiste powodów, co wynika bezpośrednio z wyroku karnego.

Niewątpliwie powodowie podnieśli szkodę niematerialną związaną z utratą ukochanej matki. Jest to szkoda związana z sferą dóbr niematerialnych. Strata rodzica niewątpliwie związana jest z bólem, poczuciem krzywdy i niesprawiedliwości. Oczywiście jest, że ściśle, pieniężne określenie rozmiarów tej straty jest niemożliwe. Powodowie w skutek wypadku z dnia 28.11.2003 roku stracili matkę, którą kochali i z którą mieli dobre relacje. Trudno było im sobie poradzić z tą traumą psychicznie.

Szczególnie powódka K. T. nie mogła poradzić sobie ze śmiercią matki. Już w 2004 roku ojciec konsultował ją u psychologa. Powódka zamknęła się do tego stopnia, że terapia była nieskuteczna. Miała trudności z nauką, koncentracją, snem, odżywianiem. Pojawiły się zaburzenia emocjonalne, które nie miały jednak podłoża depresyjnego.

Także powód A. T. pogrążył się w smutku i rozpacz. Powodowie odczuli psychicznie i materialnie śmierć matki. Ich sytuacja bytowa diametralnie się zmieniła, co przekładało się również na sferę doznań psychicznych i komfortu życia. Dodatkowo dotkliwie odczuli stratę najbliższego członka rodziny, który był dla nich autorytetem i dbał o zaspokojenie ich potrzeb, w szczególności zajmował się edukacją K. T., którą aktywnie wspierał w związku z trudnościami edukacyjnymi.

Na proces żaloby powodów, którzy zaczęli sobie radzić ze stratą matki nałożyła się jednak nowa sytuacja, w której postawił ich ojciec tj. nowy związek z nową kobietą. Powódka K. T. nie zaakceptowała macochy, przez co zaczęła sprawiać kłopoty wychowawcze. Także macocha nie akceptowała jej osoby i starała się pozbyć z otoczeni ojca, rozbijając ostatecznie rodzinę. Kończącą konsekwencją rozpadu rodziny było umieszczenie powódki K. T. w rodzinie zastępczej ustanowionej w osobie ciotki, gdzie czuła się bezpiecznie, a powoda A. G. okresowo o wuja. Powód A. G. zmuszony kwestiami finansowymi oraz koniecznością samodzielnego zadbania o swoje potrzeby, nie kontynuował dalej nauki. To również odbiło się na sferze dóbr niematerialnych powoda.

Przyznając powodom zadośćuczynienie pieniężne Sąd zauważył, że jest ono tylko pewnym surogatem za krzywdę, której w inny sposób nie da się naprawić. Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia Sąd zważył wszelkie okoliczności niniejszej sprawy. Miał jednak także na uwadze ugruntowane poglądy orzecznictwa dotyczące wysokości zadośćuczynienia. Wysokość zasądzonego zadośćuczynienia z tytułu wyrządzonej krzywdy w skutek utraty osoby bliskiej z jednej strony nie może być nadmierna, a z drugiej strony nie może być rażąco zaniżona. Wysokość jest zawsze bardzo ocenna, trudno bowiem ustalić dokładne i mierzalne ilościowo kryteria do oceny skutków w sferze dóbr osobistych śmierci osoby bliskiej, które mają zdecydowanie charakter jakościowy niż ilościowy. Niemniej trzeba brać pod uwagę, choćby w pewnym tylko stopniu, także ogólną sytuację życiową poszkodowanych - tak Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 14.12.2007 r. I ACa 1137/07.

Biorąc powyższe okoliczności Sąd uznał, że przyznanie powodom zadośćuczynienia w kwotach po 100.000 zł będzie wystarczające. Oczywiście zadośćuczynienie to także należy obniżyć o stopień przyczynienia się zmarłej do wypadku w 10%, więc w przeliczeniu każdy z powodów otrzymał 90.000 zł. Zasadzając taką kwotę Sąd zważył, że naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do życia w pełnej rodzinie stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku innych dóbr osobistych, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich. Tak też było w przedmiotowej sprawie, bowiem powodowie w momencie, gdyż zaczęli godzić się ze śmiercią matki, ponieśli konsekwencje nowego związku ojca, który doprowadził do całkowitej dezintegracji łączących ich więzi rodzinnych. Zdaniem Sądu przyznana kwota nie jest nadmierna, gdyż wskutek śmierci M. G. (1) doszło faktyczne do rozpadu rodziny. Powodowie utracili wskutek zdarzenia z dnia 28.11.2003 roku nie tylko matkę, ale także ojca, który założył nową rodzinę, z kobietą, która ich nie akceptowała. W takich okolicznościach naruszenie dobra osobistego w postaci prawa do życia rodzinnego jest szczególnie dotkliwe, tym bardziej, że powodowie mieli duże trudności, by zaadaptować się w nowych warunkach. Matka powodów, a w konsekwencji także pomoc ze strony ojca została im odebrana w momencie dorastania, gdy potrzebowali wsparcia zarówno psychicznego jak i emocjonalnego.

Sąd obniżył jednak przyznane powodom zadośćuczynieni do kwoty 80.000 zł, gdyż uzyskali oni już częściowo rekompensatę krzywdy niemajątkowej w ramach odszkodowania z art. 446 § 3 k.c. przyznanego w 2005 roku. Z uzasadnienia zapadłego wtedy wyroku wynika jednoznacznie, że przyznane powodom odszkodowanie zostało zwiększone z uwagi na przeżycia rodzinne, które miały wymiar niemajątkowy. Sąd zważył także, że zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę wprawdzie spełnia funkcję kompensacyjną, ale jest z natury rzeczy niewymierne; niemożliwe jest też rozgraniczenie straty ocenianej w kontekście pogorszenia sytuacji życiowej i naruszenia dobra osobistego. Choć co do zasady powyższe odszkodowanie rekompensowało wyłącznie majątkowe następstwa utraty matki, to nie sposób ściśle rozgraniczyć materialnych skutków śmierci matki w sytuacji powodów od ich niematerialnych konsekwencji. Trzeba mieć bowiem na względzie, że zmniejszenie dochodów rodziny wywołanych

śmiercią jak w tym przypadku matki, powodował stres związany z poczuciem odpowiedzialności powodów za swój byt. Skoro zatem ograniczenie możliwości większego wsparcia finansowego ze strony matki oraz jego następstw zostało zrekompensowane powodom zasądzonym w sprawie o sygn. akt I C 205/03 odszkodowaniem, to sumę należnego zadośćuczynienia należało zmniejszyć o kwotę adekwatną do krzywdy związanej z tym materialnym skutkiem śmierci matki powodów.

Uwzględniając przede wszystkim kompensacyjny charakter zadośćuczynienia Sąd uznał zasądzoną kwotę za usprawiedliwioną okolicznościami faktycznymi niniejszej sprawy. Wskazywana przez stronę pozwaną stopa życiowa powodów miała dla Sądu charakter drugorzędny, skoro w obecnej linii orzecniczej SN podkreśla się głównie walor kompensacyjny zasądzanego zadośćuczynienia.

W pozostałym zakresie powództwo oddalono. Jak wynika z opinii biegłego psychologa powodowie przeżyli w związku ze śmiercią matki charakterystyczny i typowy proces żałoby, bez zaburzeń depresyjnych. Obecnie funkcjonują prawidłowo w swoich środowiskach rodzinnych. Realizują się w przyjętych rolach. Przyznanie zatem zadośćuczynienia w wyższej kwocie byłoby zdaniem Sądu nieuzasadnione.

Ustawowe odsetki Sąd zasądził zgodnie z żądaniem powodów. Powodowie zgłosili szkodę stronie pozwanej w dniu 4.09.2013 r. zgodnie z art. 14 ust 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Stosownie do powyższego przepisu Sąd przyznał zadośćuczynienie z odsetkami licznymi 30 dni od daty doręczenia wezwania do zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosunkowo do uwzględnionych roszczeń, zgodnie z art. 100 kpc. Sąd nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa opłatę od pozwu od zasądzonego roszczenia i koszty opinii biegłego psychologa. Koszty zastępstwa prawnego zostały między stronami wzajemnie zniesione, z tym że koszty pełnomocnika ustanowionego dla interwenienta ubocznego z urzędu zostały pokryte ze środków Skarbu Państwa

SSO Maria Tokarz